

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 20 грудня 2022 року № 26-8

Київ

Про розгляд Звіту про результати аналізу фактичного стану та оцінка впливу законодавства на повноту нарахування і своєчасність надходження рентної плати до державного та місцевих бюджетів

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України „Про Рахункову палату” розглянуто Звіт про результати аналізу фактичного стану та оцінка впливу законодавства на повноту нарахування і своєчасність надходження рентної плати до державного та місцевих бюджетів.

За підсумками розгляду Рахункова палата

В С Т А Н О В И Л А:

1. Протягом 2020–I півріччя 2022 року в Україні тривало формування нормативно-правової бази для справляння рентної плати та використання природних ресурсів, які є об’єктом оподаткування такої плати.

1.1. Нормативно-правові акти, які набрали чинності протягом 2020–I півріччя 2022 року, поряд з іншими факторами, зокрема зростання середньорічної ціни реалізації (для газового конденсату, нафти, залізної руди, природного газу), збільшення обсягів видобутку (бурштину, залізної руди та природного газу), у цілому **позитивно вплинули на надходження рентної плати до державного і місцевих бюджетів та їх збільшення на 9,8 відс. (2020 рік), 56,4 відс. (2021 рік) та 1,8 раза (I півріччя 2022 року) відповідно.**

Водночас у I півріччі 2022 року через військову агресію Російської Федерації проти України та тимчасову окупацію окремих територій держави, за деякими видами рентної плати надходження зменшились, зокрема за транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України **в 2,4 раза**, за спеціальне використання лісових ресурсів **в 1,4 раза**. Ведення бойових дій на території України вкрай негативно впливає на економічну діяльність платників рентної плати, за результатами поданої податкової звітності за I–II квартали 2022 року орієнтовні **втрати надходжень до**

державного та місцевих бюджетів становлять понад 3 млрд грн, а до кінця 2022 року ця сума може зрости, за розрахунками, у 1,5–2 рази.

1.2. Протягом 2020–I півріччя 2022 року до державного бюджету (загальний і спеціальний фонди) надійшло **177,8 млрд грн** рентної плати, частка якої в загальних податкових надходженнях зросла з **6,2 до 10,6 відсотка**.

До загального фонду місцевих бюджетів протягом зазначеного періоду надійшло **18,3 млрд грн** рентної плати, частка якої у податкових надходженнях збільшилася з **1,6 (2020 рік) до 2,9 відс.** (I півріччя 2022 року).

Найбільшою складовою в загальних надходженнях рентної плати є надходження рентної плати за користування надрами загальнодержавного значення, частка якої протягом 2020–I півріччя 2022 року до державного бюджету збільшилася з **89,8 до 95 відс.**, місцевих – з **64,5 до 85,2 відсотка**.

Зростання надходжень зазначеного виду рентної плати у 2021 році зумовлено збільшенням ціни на природний газ для забезпечення побутових споживачів та виробників теплової енергії у 3,3 рази, для імпортованого природного газу у 3,2 рази, у I півріччі 2022 року – збільшенням фактичної ціни реалізації залізної руди у середньому в 2,8 рази, яке відбулось внаслідок змін, внесених до Податкового кодексу України (далі – Податковий кодекс) Законом України від 30.11.2021 № 1914 „Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень” (далі – Закон № 1914).

1.3. На виконання рекомендацій (пропозицій) Рахункової палати за результатами проведеного у 2020 році аудиту ефективності виконання повноважень державними органами в частині контролю за повнотою і своєчасністю надходження рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України до державного бюджету (рішення Рахункової палати від 11.02.2020 № 2-2), зокрема, прийнято Закон України від 16.12.2020 № 1089 „Про електронні комунікації” (далі – Закон № 1089), який визначає правові та організаційні основи державної політики у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра, обов’язки та відповідальність фізичних і юридичних осіб, які беруть участь у відповідній діяльності або користуються електронними комунікаційними послугами, а також посилює відповідальність за порушення законодавства про радіочастотний спектр.

Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв’язку (далі – НКЕК), постановою від 06.07.2022 № 95, зареєстрованою у Мін’юсті 29.07.2022 за № 856/38192, затверджено Порядок встановлення строку дії ліцензії на користування радіочастотним спектром, а постановою від 03.08.2022 № 138 „Про врахування висловлених органом державної реєстрації зауважень до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій,

радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку, від 06 липня 2022 року № 95”, зареєстрованою у Мін'юсті 05.08.2022 за № 883/38219, внесено відповідні зміни до зазначеного Порядку. Також постановою НКЕК від 06.07.2022 № 96 затверджено Порядок ведення реєстру ліцензій на користування радіочастотним спектром, розпорядником якого є НКЕК, що накопичує і узагальнює інформацію про видані такі ліцензії та визначає організаційні засади ведення реєстру.

Водночас **Міністерством фінансів України** (далі – Мінфін) та **Державною податковою службою України** (далі – ДПС) не забезпечено виконання окремих рекомендацій (пропозицій) Рахункової палати в частині прогнозування (надання пропозицій до прогнозних показників) рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України (далі – РЧР), повноти і своєчасності надходжень цієї плати до державного бюджету.

Відповідно до рекомендацій (пропозицій) Рахункової палати, наданих за результатами аудиту ефективності виконання повноважень органами виконавчої влади в частині контролю за повнотою нарахування та своєчасністю надходжень до державного бюджету рентної плати за спеціальне використання води (рішення Рахункової палати від 09.11.2021 № 27-3), на розгляді у Верховній Раді України перебуває проєкт Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дерегуляції господарської діяльності у сфері розвитку водного господарства” (реєстр. 7346 від 03.05.2022), яким передбачено узгодження норм Водного кодексу України та Закону України від 06.09.2005 № 2806 „Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності” (далі – Закон № 2806) в частині видачі дубліката дозволу на спеціальне водокористування та підстав для переоформлення такого дозволу, а також врегулювання інших питань, що впливають на спрощення процедури отримання дозволу на спеціальне водокористування та надходження до бюджетів рентної плати за спеціальне використання води.

2. Нормативно-правове регулювання питань використання природних ресурсів та справляння рентної плати протягом 2020–I півріччя 2022 року було неузгодженим та потребувало внесення змін.

2.1. У зв'язку із втратою чинності Законом України від 01.06.2000 № 1770 „Про радіочастотний ресурс України” (далі – Закон № 1770) та набранням чинності Законом № 1089 і Законом України від 16.12.2021 № 1971 „Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку” (далі – Закон № 1971), потребують приведення у відповідність:

- норми Закону України від 02.03.2015 № 222 „Про ліцензування видів господарської діяльності” (далі – Закон № 222) – у частині відносин у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра щодо надання та отримання електронних комунікаційних послуг, а також користування радіочастотним спектром, ресурсами нумерації;

- частина третя статті 70 Закону України від 21.12.1993 № 3759 „Про телебачення і радіомовлення” (далі – Закон № 3759) – у частині посилання на Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв’язку та інформатизації (далі – НКРЗІ);

- пункт 16 частини другої статті 29 Бюджетного кодексу України (далі – Бюджетний кодекс) – у частині терміна „рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України”;

- положення Податкового кодексу – у частині окремих понять, питань взаємодії контролюючих органів при здійсненні контролю за своєчасністю та повнотою справляння рентної плати за користування РЧР;

- форма Переліку користувачів радіочастотного ресурсу – платників рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України, затверджена наказом Мінфіну від 05.11.2015 № 994, зареєстрованим у Мін’юсті 23.11.2015 за № 1456/27901, яка розроблена відповідно до Закону № 1770.

Крім того, абзац другий підпункту 1.2 пункту 1 частини першої статті 126 Закону № 1089 у частині терміна „(обов’язкові платежі)” не узгоджується із нормами Закону України від 04.07.2013 № 404 „Про внесення змін до Податкового кодексу України у зв’язку з проведенням адміністративної реформи”, згідно з яким у Податковому кодексі слова „податки, збори (обов’язкові платежі)” в усіх відмінках і числах замінено словами „податки, збори, платежі” у відповідному відмінку і числі.

Згідно із Законом № 1089 з 01.01.2022 з Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності, затвердженого Законом України від 19.05.2011 № 3392, виключено пункт 39 щодо дозволу на експлуатацію радіоелектронного засобу або випромінювального пристрою.

Статут Державного підприємства „Український державний центр радіочастот” (далі – УДЦР) затверджено рішенням НКРЗІ від 29.01.2019 № 44, нової редакції Статуту УДЦР з урахуванням змін, внесених Законом № 1089, НКЕК не затверджувалось.

2.2. Положення статті 49 Водного кодексу України (далі – Водний кодекс) не узгоджується із нормами Закону № 2806 в частині видачі дубліката дозволу на спеціальне водокористування та підстав для переоформлення такого дозволу.

2.3. Норми підпунктів 256.11.2 та 256.11.3 пункту 256.11 статті 256 Податкового кодексу потребують врегулювання в частині сплати вартості додатково заготовленої ділової деревини (лісоматеріалів круглих) у разі перевищення обсягу фактичної заготівлі більше як на 15 відс. зазначеного в лісорубному квитку та визначення класифікації дров’яної деревини.

2.4. Порядок обчислення коригуючого коефіцієнта, що застосовується до ставок рентної плати у разі зміни тарифів на транзитне транспортування однієї тонни нафти магістральними нафтопроводами та транспортування однієї тонни нафтопродуктів магістральними нафтопродуктопроводами, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2012 № 687,

не враховує процесів оптимізації системи центральних органів виконавчої влади в Україні в частині посилання на Мінекономрозвитку та ДФС.

2.5. Окремі норми пункту 258.2 статті 258 Податкового кодексу потребують відповідного врегулювання, а саме норми:

- абзацу другого підпункту 258.2.2 в частині визначення обсягу (кількості) видобутих корисних копалин у межах ділянки надр, а також коригуючих коефіцієнтів не узгоджуються з пунктами 252.3 і 252.22 статті 252 цього Кодексу;

- абзацу четвертого підпункту 258.2.2 щодо порядку та умов застосування адміністративно-господарської санкції у вигляді вилучення отриманого (нарахованого) платником або відповідним контролюючим органом прибутку (доходу) від господарської діяльності з видобування корисних копалин не регулюються Податковим кодексом та не передбачені Кодексом України про надра (далі – Кодекс про надра);

- абзацу п'ятого підпункту 258.2.2 в частині надсилання органами державного гірничого нагляду контролюючим органам повідомлення про надання платнику, який буде здійснювати видобуток корисних копалин, у тому числі під час геологічного вивчення, дозволу на початок ведення видобувних робіт або погодження на проведення дослідно-промислової розробки не передбачені Кодексом про надра, Положенням про Державну службу України з питань праці, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 11.02.2015 № 96 (далі – Положення № 96), і Положенням про порядок здійснення державного гірничого нагляду, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.1995 № 134 (далі – Положення № 134);

- абзацу шостого підпункту 258.2.2 в частині надсилання центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та забезпечення раціонального використання надр, до контролюючого органу за місцем податкової реєстрації платника, який буде здійснювати видобуток корисних копалин, у тому числі під час геологічного вивчення, копії затверджених платником схем руху видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) на виробничих дільницях та місцях зберігання не передбачені Кодексом про надра, Положенням про Державну службу геології та надр України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1174 (далі – Положення № 1174), та Порядком здійснення державного гірничого контролю, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 14.12.2011 № 1294;

- підпункту 258.2.3 в частині надання центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного гірничого нагляду, у місячний строк з дня видачі чи вилучення акта про надання гірничого відводу контролюючим органам за місцезнаходженням ділянки надр інформації про зміни у переліку користувачів надр не передбачені Кодексом про надра та Положеннями № 96 та № 134;

- абзацу першого підпункту 258.2.4 щодо подання контролюючими органами до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, інформації про платників рентної плати, які не сплатили рентної плати за користування РЧР або сплатили її в неповному обсязі, не узгоджуються з пунктом 7 частини другої статті 54 Закону № 1971;

- підпункту 258.2.5 щодо подання органами, що видають дозволи на спеціальне водокористування, зокрема, щороку до 20 січня контролюючим органам та органам водного господарства інформації про водокористувачів, яким видано такі дозволи, не передбачені Водним кодексом, Положенням про Державне агентство водних ресурсів України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 393 (далі – Положення № 393), та Порядком видачі дозволів на спеціальне водокористування, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 № 321.

3. Мінфіном протягом періоду, що аналізувався, не досягнуто обґрунтованого прогнозування надходжень рентної плати у розрізі окремих її видів, що призвело до їх суттєвого невиконання або перевиконання.

У цілому протягом 2020–I півріччя 2022 року індикативні (планові) показники надходжень рентної плати до державного бюджету, доведені Мінфіном до ДПС, виконано у 2021 році та I півріччі 2022 року на **110,3 та 118,6 відс. відповідно, а у 2020 році – на 96,7 відсотка.**

Зокрема, у 2020–2021 роках індикативні (планові) показники надходжень з рентної плати за користування надрами для **видобування бурштину** виконано лише на **0,6 та 1,5 відсотка**. Розрахунок зазначених показників здійснено Мінфіном у зв'язку з прийняттям Закону України від 19.12.2019 № 402 „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України”, яким урегульовано питання видобутку бурштину, але форму угоди про проведення розвідувальних та видобувних робіт на ділянках бурштиноносних надр затверджено лише 06.10.2021 постановою Кабінету Міністрів України № 1038. При цьому у I півріччі 2022 року індикативний (плановий) показник надходжень такої рентної плати виконано на **216,9 відсотка**.

Перевиконання індикативних (планових) показників надходжень рентної плати за користування надрами для видобування газового конденсату у 2020 (на 27,1 відс.) та 2021 роках (на 35,3 відс.) спричинено зростанням середньорічної ціни реалізації для нафти у цей період (на 28 та 46 відс. відповідно) порівняно з ціною, врахованою Мінфіном при розробці проєктів законів України про державний бюджет на відповідний рік.

У 2021 році індикативний (плановий) показник надходжень **рентної плати за користування РЧР** (3,4 млрд грн) в **1,5 рази** перевищував фактичні надходження 2020 року (2,3 млрд грн) та суму задекларованих платниками податку податкових зобов'язань (2,2 млрд гривень). Як наслідок, виконання індикативного (планового) показника надходжень такої рентної плати становило **64,5 відс.** (недонадходження 1,2 млрд гривень).

4. Протягом 2020–I півріччя 2022 року у розрізі видів рентної плати 91,5 відс. становлять надходження рентної плати за користування надрами до зведеного бюджету, частка яких до державного бюджету збільшилася з 89,8 до 95 відс., місцевих – з 67,5 до 86,6 відсотка.

Протягом 2020–I півріччя 2022 року до державного бюджету **надійшло 165 065,8 млн грн рентної плати за користування надрами, з яких 107 644,9 млн грн (65,2 відс.) – для видобування природного газу, місцевих бюджетів – 13 999,5 та 5 665,5 млн грн (40,5 відс.) відповідно.**

До Податкового кодексу зміни в частині справляння рентної плати за користування надрами внесено п'ятьма законами України, зокрема:

- встановлено розмір ставки рентної плати за користування надрами для видобування бурштину (Закон України від 04.02.2020 № 490 „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо упорядкування розміру ставки рентної плати за користування надрами для видобування бурштину”), збільшено ставки за користування надрами за окремими корисними копалинами (Закон України від 16.01.2020 № 466 „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві”, далі – Закон № 466) та за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин (Закон № 1914);

- визначено розмір коефіцієнта рентабельності гірничого підприємства (0,20) та запроваджено коригуючий коефіцієнт (0,90), що застосовується при видобуванні руд заліза (Закон № 1914);

- змінено порядок оподаткування рентною платою за користування надрами для видобування газу природного (Закон України від 15.03.2022 № 2139 „Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо запровадження диференційованої рентної плати за видобування газу природного”, далі – Закон № 2139);

- запроваджено механізм справляння рентної плати за користування надрами для видобування газу природного (Закон України від 12.05.2022 № 2261 „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей визначення рентної плати за користування надрами для видобування газу природного на період дії воєнного стану”, далі – Закон № 2261).

Зазначені зміни позитивно вплинули на надходження рентної плати за користування надрами загальнодержавного та місцевого значення. Так, до державного бюджету за цей період у 2020 році надійшло **на 14,2 відс.** більше показника попереднього року, у 2021 році – **на 60,4 відс.**, у I півріччі 2022 року – **в 1,9 раза.** До місцевих бюджетів при зменшенні надходжень у 2020 році порівняно з 2019 роком **на 19,7 відс.**, у 2021 році та I півріччі 2022 року відбулося їх зростання **у 2,2 та 1,8 раза** відповідно.

Водночас зміни, внесені до Податкового кодексу Законами № 2139 і № 2261, які були покликані оптимізувати податкове навантаження на вітчизняні газодобувні підприємства в умовах військового стану, призвели до **недонадходжень** за травень–липень 2022 року рентної плати за користування

надрами до державного та місцевих бюджетів лише Дніпропетровській області, за розрахунками, **0,8 млрд гривень.**

5. Внесені до Податкового кодексу Законами № 466 та № 1914 зміни в частині справляння рентної плати за користування РЧР були спрямовані на врегулювання розмірів ставок (знижено ставки для стільникового радіозв'язку та збільшено для радіозв'язку в окремих діапазонах радіочастот у 2020 році, збільшено ставки у I півріччі 2022 року).

Зазначені зміни не сприяли збільшенню надходжень до державного бюджету такої рентної плати: у 2020 році надходження порівняно з 2019 роком зменшились на 7,3 відс., у 2021 році – 4,7 відсотка.

Сума задекларованих податкових зобов'язань з рентної плати за користування РЧР за I півріччя 2022 року збільшилася порівняно з I півріччям 2021 року лише на 1,6 відс., тоді як розміри ставок рентної плати за користування РЧР **зросли з 01.01.2022 на 5 відсотків.**

Протягом 2020–I півріччя 2022 року до державного бюджету **надійшло 5 621,4 млн грн** рентної плати за користування РЧР, частка якої в загальних надходженнях рентної плати зменшилася з **4,3 до 2,6 відсотка.**

Внаслідок військової агресії з боку Російської Федерації та введення воєнного стану в Україні, у I півріччі 2022 року значно зменшилася кількість виданих ліцензій на користування РЧР (в середньому **в 8,5 рази** порівняно з аналогічними періодами 2020–2021 років) і ліцензій на мовлення та провайдерів програмної послуги (**3,5 рази**), що створює ризики зменшення надходжень рентної плати за користування РЧР до державного бюджету.

6. Протягом 2020–I півріччя 2022 року до державного бюджету **надійшло 1 650,6 млн грн** рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів, частка якої **в загальних надходженнях** рентної плати становить **0,9 відсотка.** Слід зазначити, що при збільшенні у 2020 році порівняно з 2019 роком надходжень рентної плати на 12,4 відс., у 2021 році порівняно з 2020 роком надходження зменшились на 2,4 відсотка.

До місцевих бюджетів у цей період **надійшло 2 359,1 млн грн** рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів, яка становить **12,9 відс. в загальних надходженнях** рентної плати.

Законодавчі зміни, внесені до Податкового кодексу, в частині підвищення з 01.01.2022 ставок рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів **на 14,5 відс.** через військову агресію Російської Федерації та тимчасову окупацію окремих територій України, зокрема, де здійснювалась заготівля деревини в порядку рубок головного користування, **не сприяли збільшенню надходжень податку** до державного та місцевих бюджетів. Як наслідок, у I півріччі 2022 року порівняно з відповідним періодом минулого року надходження рентної плати зменшились на **30,7 відсотка.**

Через неврегулюваність норм Податкового кодексу в частині класифікації дров'яної деревини, а також нездійснення суб'єктами лісових відносин донарахувань рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів при перевищенні обсягу заготівлі деревини, визначеного в лісорубному квитку, державним та місцевими бюджетами недоотримано,

за розрахунками, **40,5 та 23,8 млн грн відповідно.**

7. Протягом 2020–I півріччя 2022 року до загального і спеціального фондів державного бюджету **надійшло 2 023,4 млн грн** рентної плати за спеціальне використання води, яка становить **1,1 відс. в загальних надходженнях** рентної плати.

При зменшенні у 2020 році порівняно з 2019 роком надходжень рентної плати **на 11,4 відс.**, у 2021 році порівняно з 2020 роком надходження зросли **на 7,5 відс.**, хоча кількість платників рентної плати протягом 2020–2021 років зменшилася на 20,8 відсотка.

У I півріччі 2022 року зміни, внесені до Податкового кодексу Законом № 1914, в умовах військової агресії Російської Федерації та тимчасової окупації окремих територій України не сприяли збільшенню надходжень рентної плати за спеціальне використання води до державного та місцевих бюджетів. Так, при збільшенні ставок на 14,5 відс. надходження рентної плати порівняно з відповідним періодом минулого року **зменшились на 3,3 відс., розрахункові недонадходження до державного та місцевих бюджетів становлять 162,3 млн гривень.**

Аналізом встановлено, що 17 відс. платників у 2021 та 69 відс. – у I півріччі 2022 року за наявності дозволів не сплачували рентної плати за спеціальне використання води.

8. Протягом 2020–I півріччя 2022 року до державного бюджету за кодом класифікації доходів бюджету 13080000 „Рентна плата за транспортування” **надійшло 3 473,4 млн гривень.** Зміни до Податкового кодексу в частині справляння такої рентної плати у цей період не вносилися.

Надходження рентної плати за транспортування при збільшенні у 2020 році порівняно з 2019 роком **на 4,6 відс.**, у 2021 році порівняно з 2020 роком зменшились **на 6,9 відс.**, у I півріччі 2022 року порівняно з I півріччя 2021 року – на **42,3 відсотка.**

Слід зазначити, що більше 80 відс. надходжень за транспортування становили надходження рентної плати за транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України, протягом 2019–2021 років щороку до державного бюджету надходило 1,2 млрд гривень.

Водночас агресія Російської Федерації проти України призвела до припинення діяльності єдиного в Україні оператора магістрального аміакопроводу і, як наслідок, втрати надходжень рентної плати за транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України, за розрахунками, близько **1 млрд гривень.**

9. Державними органами не забезпечено належної, своєчасної та на постійній основі взаємодії при здійсненні контролю за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства, зокрема, про РЧР, у сфері раціонального використання природних ресурсів.

Аналізом встановлено значні відхилення в даних ДПС, НКЕК і Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення щодо кількості суб'єктів, які отримали ліцензії на користування РЧР та на

мовлення. Так, четверта частина суб'єктів господарювання, які отримали такі ліцензії, у 2020 році та п'ята – у 2021 році не подають податкової звітності з рентної плати за користування РЧР до контролюючих органів, що створює ризики незалучення до оподаткування всіх таких платників та, як наслідок, недонаходжень до державного бюджету.

Затримка ДПС в опрацюванні та погодженні проєкту Порядку взаємодії ДПС та НКЕК унеможливує вжиття заходів останньою до платників податку у разі несплати рентної плати за користування РЧР або сплати її в неповному обсязі протягом шести місяців.

Крім того, між **ДПС та Держпрацею не забезпечено ефективної взаємодії** в частині обміну інформацією, необхідною для здійснення контролюючими органами контролю за повнотою нарахування рентної плати за користування надрами державного та місцевого значення. Спеціалісти Держпраці та інспектори територіальних органів, які здійснюють державний гірничий нагляд, не залучались контролюючими органами протягом 2020–I півріччя 2022 року для визначення правильності обчислення кількості (обсягу) видобутих корисних копалин у межах ділянки надр, наданої суб'єкту господарювання відповідно до спеціального дозволу на користування надрами.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аналізу фактичного стану та оцінка впливу законодавства на повноту нарахування і своєчасність надходження рентної плати до державного та місцевих бюджетів затвердити.

2. Рішення Рахункової палати і Звіт про результати аналізу фактичного стану та оцінка впливу законодавства на повноту нарахування і своєчасність надходження рентної плати до державного та місцевих бюджетів надіслати Верховній Раді України протягом 15 днів з дня затвердження.

3. Відомості у формі рішення Рахункової палати про результати аналізу фактичного стану та оцінка впливу законодавства на повноту нарахування і своєчасність надходження рентної плати до державного та місцевих бюджетів надіслати Кабінету Міністрів України та запропонувати доручити:

3.1. Мінфіну спільно з Міністерством економіки України підготувати та внести в установленому порядку на розгляд Кабінетові Міністрів України проєкт постанови Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до Порядку обчислення коригуючого коефіцієнта, що застосовується до ставок рентної плати у разі зміни тарифів на транзитне транспортування однієї тонни нафти магістральними нафтопроводами та транспортування однієї тонни нафтопродуктів магістральними нафтопродуктопроводами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2012 № 687, в частині посилання на Мінекономрозвитку та ДФС.

3.2. НКЕК:

- підготувати та внести в установленому порядку на розгляд Кабінетові Міністрів України проекти законів України щодо внесення змін до:

абзацу другого підпункту 1.2 пункту 1 частини першої статті 126 Закону № 1089 відповідно до положень Закону України від 04.07.2013 № 404 „Про внесення змін до Податкового кодексу України у зв’язку з проведенням адміністративної реформи” в частині терміна „(обов’язкові платежі)”;

Закону № 3759 відповідно до положень Закону № 1971 в частині посилання на НКРЗІ;

Закону № 222 відповідно до положень Закону № 1089 в частині відносин у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра;

- вжити заходів щодо приведення Статуту УДЦР, затвердженого рішенням НКРЗІ від 29.01.2019 № 44, до норм Закону № 1089.

4. Рішення Рахункової палати надіслати Мінфіну і рекомендувати:

4.1. Підготувати та внести в установленому порядку на розгляд Кабінетові Міністрів України проекти законів України щодо внесення змін до:

- абзацу другого пункту 256.9 статті 256 Податкового кодексу в частині визначення класифікації дров’яної деревини;

- підпункту 256.11.2 пункту 256.11 статті 256 Податкового кодексу в частині сплати вартості заготовленої ділової деревини (лісоматеріалів круглих) у разі перевищення при заготівлі зазначеного в лісорубному квитку обсягу більше як на 15 відсотків;

- пункту 258.2 статті 258 Податкового кодексу в частині:

порядку та умов застосування адміністративно-господарської санкції у вигляді вилучення отриманого (нарахованого) платником або відповідним контролюючим органом прибутку (доходу) від господарської діяльності з видобування корисних копалин;

надсилання органами державного гірничого нагляду контролюючим органам повідомлення про надання платнику, який буде здійснювати видобуток корисних копалин, у тому числі під час геологічного вивчення, дозволу на початок ведення видобувних робіт або погодження на проведення дослідно-промислової розробки;

надсилання центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та забезпечення раціонального використання надр, до контролюючого органу за місцем податкової реєстрації платника, який буде здійснювати видобуток корисних копалин, у тому числі під час геологічного вивчення, копії затверджених платником схем руху видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) на виробничих дільницях та місцях зберігання;

надання центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного гірничого нагляду, у місячний строк з дня видачі чи вилучення акта про надання гірничого відводу контролюючим

органам за місцезнаходженням ділянки надр інформації про зміни у переліку користувачів надр;

подання контролюючими органами інформації до НКРЗІ про платників рентної плати, які не сплатили рентної плати за користування РЧР або сплатили її в неповному обсязі;

подання органами, що видають дозволи на спеціальне водокористування, зокрема, щороку до 20 січня контролюючим органам та органам водного господарства інформації про водокористувачів, яким видано такі дозволи;

- пункту 16 частини другої статті 29 Бюджетного кодексу відповідно до норм Закону № 1089 в частині рентної плати за користування РЧР.

4.2. Внести зміни до форми Переліку користувачів радіочастотного ресурсу – платників рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України, затвердженої наказом Мінфіну від 05.11.2015 № 994, зареєстрованим у Мін'юсті 23.11.2015 за № 1456/27901, відповідно до вимог Закону № 1089.

5. Рішення Рахункової палати і Звіт оприлюднити на офіційному вебсайті Рахункової палати.

6. Члену Рахункової палати Цезарю Огню забезпечити надсилання до Верховної Ради України інформації про стан виконання об'єктами аналізу цього рішення Рахункової палати протягом 45 днів з дня отримання інформації від об'єктів аналізу.

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Цезаря Огня.

Голова Рахункової палати

Валерій ПАЦКАН